

Fjórða stig

Fjórða stigsprófið í rytmískum saxófónleik er þreytt eftir að nemandi hefur náð eftirfarandi hæfniviðmiðum og hefur undirbúið hæfileg prófverkefni. Það telst fullgilt aðeins ef nemandi lýkur einnig **Tónfræði M1**. Ætlast er til þess að nemendur í fjórða stigi eigi kennslubækur, æfingabækur og nótur í samræmi við fyrirmæli kennara.

Við lok fjórða stigs eiga saxófónnemendur að hafa náð eftirfarandi markmiðum:

Nemandi

- beiti líkamanum á eðlilegan og áreynslulausan hátt þegar leikið er á hljóðfærið.
- beiti jafnri fingratækni.
- leiki með góðum tóni og öruggri tónmyndun.
- hafi öðlast tón sem hæfir stíl tónlistarinnar.
- sýni tónmótun sem hæfir stíl tónlistarinnar.
- hafi tileinkað sér viðeigandi tungutækni.
- geti gert styrkbreytingar heyranlegar.
- geti stillt hljóðfærið.
- hafi öðlast gott hrynskyn.
- leiki með hryntilfinningu sem hæfir stíl tónlistarinnar.
- skilji og þekki algengar formgerðir.
- sýni gott formskyn.
- flytji laglínur á sannfærandi hátt, m.a. með persónulegri túlkun, hendingamótun og styrkbreytingum.
- hafi góðan skilning á hlutverki síns hljóðfæris í hljómsveit.
- hafi þjálfast reglulega í leik og notkun eftirfarandi tónstiga:
 - Dúrar: C, G, D, A, F, Bb Eb
 - Jazzmoll: A, E, B, F#, D, G, C
 - Hljómhæfur moll: A, E, B, F#, D, G, C
 - Dórískir tónstigar: D, A, E, B, G, C, F
 - Mixólýdískir tónstigar: G, D, A, E, C, F, Bb
 - Dúr pentatónískir: C, G, D, A, F, Bb Eb
 - Moll pentatónískir: A, E, B, F#, D, G, C
 - Blús tónstigar: A, E, B, F#, D, G, C
- hafi þjálfast reglulega í leik og notkun eftirfarandi hljóma:
 - Dúr þríhljómar: C, G, D, A, F, Bb Eb
 - Moll þríhljómar: A, E, B, F#, D, G, C
 - Forsjöundarhljómar: G7, D7, A7, E7, C7, F7, Bb7
 - Minnkaðir þríhljómar: Bb, B, C
 - Stækkaðir þríhljómar: Bb, B, C, C#
- hafi kynnst eftirfarandi tónstigum:
 - breyttur76
 - lýdískur b7
 - allar kirkjutóntegundir
- skilji uppbyggingu og þekki notkunarmöguleika allra framangreindra hljóma og tónstiga til spuna.
- leiki tónstiga og hljóma jafnt, hiklaust og utanbókar.
- hafi farið yfir viðunandi fjölda verkefna.
- hafi fengist við fjölbreytt úrval verkefna.
- hafi safnað a.m.k. níu þekktum lögum á safnlista, þar af a.m.k. þremur djaslögum.
- geti spunnið liðlega yfir hefðbundin hljómfæri í dúr og moll.

- sýni með spuna sínum góðan skilning á hljómrænu innihaldi tónlistarinnar.
- sýni grundvallartök á krómatísku nótnavali í spuna.
- Beiti nokkuð fjölbreyttum hryn í spuna.
- leiki með öruggri hryntilfinningu.
- sýni sannfærandi hendingamótun í spuna.
- sýni eðlilega framvindu í spuna.
- sýni sannfærandi uppbyggingu í spuna.
- sýni sannfærandi sjálfsprottna notkun á mismunandi styrk og styrkbreytingum, bæði í spuna og flutningi laglína.
- geti spunnið út frá hljómagöngum laga af sambærilegri þyngd og nefnd eru sem dæmi um prófverkefni á fjórða stigs prófi
- hafi þjálfast í ýmiskonar samleik.
- hafi öðlast reynslu af að leika í hljómsveit.
- geti unnið undir leiðsögn í samspili og hljómsveitarstarfi.
- skilji og geti fylgt algengasta taktslætti og bendingum stjórnanda.
- sé meðvitaður um nauðsyn undirbúnings, góðrar ástundunar og reglulegrar tímasóknar í samspili.
- sé meðvitaður um sameiginlega ábyrgð þeirra sem leika saman á farsælu starfi og góðum árangri.
- sé meðvitaður um mikilvægi góðra samskipta og félagslegrar færni í samstarfi.
- hafi fengið tækifæri til að koma fram á tónleikum sem þátttakandi í samspili.
- sýni með leik sínum eftirfarandi atriði í þeim mæli sem eðlilegt getur talist við lok fjórða stigs:
 - hlustun á meðspilara og virkt samspil
 - frumkvæði í samleik
 - að hann sé móttækilegur fyrir frumkvæði annarra í samleik
- hafi þjálfast reglulega í nótnalestri.
- hafi þjálfast reglulega í óundirbúnum nótnalestri.
- hafi þjálfast reglulega í lestri og spuna út frá bókstafshljómum.
- hafi þjálfast reglulega í óundirbúnum lestri og spuna út frá bókstafshljómum.
- hafi góða þekkingu á leiðbeinandi orðum og táknum sem koma fyrir á lagblöðum.
- geti lesið og leikið án undirbúnings verkefni sambærileg þeim sem fengist var við í seinni hlta grunnnáms.
- hafi þjálfast reglulega í að leika laglínur utanbókar.
- hafi þjálfast reglulega í að læra hljómaganga utanbókar til notkunar í spuna.
- hafi þjálfast reglulega í að læra laglínur og hljómaganga eftir eyra.
- hafi kynnst tónflutningi nótna og hljóma úr C.
- hafi kynnst því að læra utan að, líkja eftir og fylgja hljóðrituðum leik þekktra listamanna í völdum spunaköflum.
- hafi kynnst uppritun valinna spunakafla þekktra listamanna.
- hafi kynnst tónsmíðavinnu.
- hafi undirbúið prófverkefni til flutnings á fjórða stigs prófi.
-

Nemandi sýni eftirfarandi atriði í þeim mæli sem eðlilegt getur talist við lok fjórða stigs:

- tilfinningu fyrir túlkun og hendingamótun
- blæbrigði og andstæður
- þekkingu og skilning á stíl
- tilfinningu fyrir samleik
- öruggan og sannfærandi leik
- persónulega tjáningu
- viðeigandi framkomu

Uppsetning fjórða stigsprófs og vægi prófþátta

Prófþættir á fjórða stigsprófi eru níu. Nemendur þurfa að fá einkunnina 6,0 á prófinu í heild til þess að standast það. Nemandi undirbýr tvö lög og leggur að auki fram lista með sex lögum og velur prófdómari eitt þeirra til flutnings. Alls eru því undirbúin átta lög til prófs auk valverkefnis. Miðað er við að a.m.k. þrjú lög séu djasstónlist. Allir prófþættir fyrir utan æfingu, óundirbúinn nótalestur og valverkefni, ef kostur a eða c er valinn, skulu fluttir utanbókar.

1. Tónstigar og hljómar (15 stig)

Til prófs skal undirbúa eftirfarandi tónstiga:

- Dúrar: C, G, D, A, F, Bb Eb
- Jazzmoll: A, E, B, F#, D, G, C
- Hljómhæfur moll: A, E, B, F#, D, G, C
- Dórískir tónstigar: D, A, E, B, G, C, F
- Mixólýdískir tónstigar: G, D, A, E, C, F, Bb
- Dúr pentatónískir: C, G, D, A, F, Bb Eb
- Moll pentatónískir: A, E, B, F#, D, G, C
- Blús tónstigar: A, E, B, F#, D, G, C
- Krómatískur tónstigi
- Dúr þríhljómar: C, G, D, A, F, Bb Eb
- Moll þríhljómar: A, E, B, F#, D, G, C
- Forsjöundarhljómar: G7, D7, A7, E7, C7, F7, Bb7
- Minnkaðir þríhljómar: Bb, B, C
- Stækkaðir þríhljómar: Bb, B, C, C#

Flutningsmáti og hraði

- Tónsvið: b til f'''
- Tónstigar og hljómar á hraðanum M.M. ♩ = 100, miðað við að leiknar séu áttundapartsnótur
- Jafnt, hiklaust og utanbókar

Í prófinu veldur prófdómari þá tónstiga og hljóma sem sungnir eru.

2. Æfingar (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár.

3. Upprit (12 stig)

Upprit flutt með upprunalegri hljóðritun. Þarf ekki að vera upprit nemanda, þarf ekki að vera skráð á nótur og þarf ekki að vera lært utanað. Viðmiðunarlengd 32 taktar.

4. Verk 1 (12 stig)

Aðallag í samræmi við kröfur greinanámskrár í rytmískri tónlist

5. Verk 2 (12 stig)

Aðallag í samræmi við kröfur greinanámskrár í rytmískri tónlist

6. Verk 4 (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár í rytmískri tónlist

Í þessum þætti skal leggja fram sex laga safnlista sem prófdómari velur úr.

7. Val (10 stig)

Nemandi velji eitt eftirtalinna viðfangsefna:

- a. Syngja frumsamið verk eða eigin útsetningu.
- b. Syngja verk að eigin vali af sambærilegri þyngd og önnur prófverkefni
- c. Syngja verk samkvæmt klassískri námskrá af sambærilegri þyngd og önnur prófverkefni.

8. Lestur af blaði (10 stig)

- a. hefðbundinn nótnalestur (5 stig): smáæfing sambærileg verkefnum sem fengist var við í seinni hluta grunnnáms.
- b. Lestur bókstafshljóma og spuni yfir þá (5 stig)

9. Heildarsvipur (5 stig)

Mat prófdómara á heildarsvip prófs. Getur tekið til ýmissa þátta, en þar á meðal eru tilfinning fyrir túlkun og hendingamótun, blæbrigði og andstæður, þekking og skilningur á stíl, tilfinning fyrir samsöng, öruggur og sannfærandi söngur, persónuleg tjáning og viðeigandi framkoma.

Miðpróf

Miðpróf í rytmískum saxófónleik er þreytt eftir að nemandi hefur náð eftirfarandi hæfniviðmiðum og hefur undirbúið hæfileg prófverkefni. Miðpróf eru aðeins dæmd af Prófanend tónlistarskóla og kemur prófdómari á vegum hennar alla jafna árlega til þess að dæma próf í skólanum. Miðprófið telst fullgilt aðeins ef nemandi lýkur einnig **samræmdu miðprófi Prófanefndar í tónfræði** og aðeins þá fæst afhent prófskírteini frá Prófanefnd. Ætlast er til þess að nemendur eigi kennslubækur, æfingabækur og nótur í samræmi við fyrirmæli kennara.

Við lok miðnáms eiga söngnemendur að hafa náð eftirfarandi markmiðum:

Nemandi

- hafi kynnt sér viðeigandi klassíska greinanámskrá fyrir sitt hljóðfæri.
- hafi náð hljóðfæratæknilegum markmiðum almennrar greinanámskrár viðkomandi hljóðfæris varðandi tónmyndun, tónsvið, inntónun, styrksvið, víbrató, tækni, fingrasetningar og önnur sértæk tækniatriði.
- hafi náð góðum tókum á hljóðfærinu.
- beiti líkamanum á eðlilegan og áreynslulausan hátt þegar leikið er á hljóðfærið.
- beiti jafnri og lipurri fingratækni.
- leiki með góðum tóni og öruggri tónmyndun.
- hafi öðlast tón sem hæfir stíl tónlistarinnar.
- sýni tónmótun sem hæfir stíl tónlistarinnar.
- hafi tileinkað sér viðeigandi tungutækni.
- geti gert styrkbreytingar vel heyranlegar.
- geti stillt hljóðfærið.
- hafi öðlast gott hrynskyn.
- leiki með hryntilfinningu sem hæfir stíl tónlistarinnar.
- skilji og þekki algengar formgerðir.
- sýni mjög gott formskyn.
- flytji laglínur á sannfærandi hátt, m.a. með persónulegri túlkun, hendingamótun og styrkbreytingum.
- hafi góðan skilning á hlutverki síns hljóðfæris í hljómsveit.
- hafi þjálfast reglulega í leik og notkun eftirfarandi tónstiga:
 - dúr: C, G, D, A, E, F, Bb, Eb, Ab,
 - djassmoll75: A, E, B, F#, C#, G, D, C, F
 - hljómhæfur moll: A, E, B, F#, C#, G, D, C, F
 - dórískur: A, E, B, F#, C#, G, D, C, F
 - mixólýdískur: G, C, F, Bb, Eb, D, A, E, B
 - lókrískur: B, F#, C#, G#, D#, E, A, D, G
 - dúr-pentatónískur: C, G, D, A, E, F, Bb, Eb, Ab,
 - moll-pentatónískur: A, E, B, F#, C#, G, D, C, F
 - mixólýdískur (b9 b13): G, C, F, Bb, Eb, D, A, E, B
- hafi þjálfast reglulega í leik og notkun eftirfarandi hljóma í öllum tóntegundum:
 - dúr, moll, stækkaðir og minnkaðir príhljómar
 - maj7, m7, 7, m7(b5)
- hafi kynnst og skilji notagildi eftirfarandi tónstiga:
 - breyttur76
 - lýdískur b7
 - allar kirkjutóntegundir

- hafi kynnst og skilji notagildi eftirfarandi hljóma:
 - 7(#9 #5)
 - 7(b9 #5)
 - 7(b9 b5)
 - 7(9 #5)
- skilji uppbyggingu og þekki notkunarmöguleika allra framangreindra hljóma og tónstiga til spuna.
- leiki tónstiga og hljóma jafnt, hiklaust og utanbókar.
- hafi farið yfir viðunandi fjölda verkefna.
- hafi fengist við fjölbreytt úrval verkefna.
- hafi safnað a.m.k. fjórtán þekktum lögum á safnlista, þar af a.m.k. sjö djaslögum.
- geti spunnið liðlega yfir meðalþung hefðbundin hljómferli í dúr og moll.
- sýni með spuna sínum góðan skilning á hljómrænu innihaldi tónlistarinnar.
- sýni góð grundvallartök á krómátísku nótnavali í spuna, m.a. með notkun á krómátískum nálgunarnótum og breyttum spennum.
- beiti fjölbreyttum hryn í spuna.
- leiki með öruggri hryntilfinningu.
- sýni sannfærandi hendingamótun í spuna.
- sýni eðlilega framvindu í spuna.
- sýni sannfærandi uppbyggingu í spuna.
- sýni sannfærandi sjálfsprottna notkun á mismunandi styrk og styrkbreytingum, bæði í spuna og flutningi laglína.
- geti spunnið á sannfærandi máta út frá hljómagöngum laga af sambærilegri þyngd og nefnd eru sem dæmi um prófverkefni á miðprófi.
- hafi þjálfast í ýmiskonar samleik.
- hafi leikið reglulega í hljómsveit.
- geti unnið undir leiðsögn í samspili og hljómsveitarstarfi.
- skilji og geti fylgt algengasta taktslætti og bendingum stjórnanda.
- sé meðvitaður um nauðsyn undirbúnings, góðrar ástundunar og reglulegrar tímasóknar í samspili.
- sé meðvitaður um sameiginlega ábyrgð þeirra sem leika saman á farsælu starfi og góðum árangri.
- sé meðvitaður um mikilvægi góðra samskipta og félagslegrar færni í samstarfi.
- hafi fengið tækifæri til að koma fram á tónleikum sem þátttakandi í samspili.
- Nemandi sýni með leik sínum eftirfarandi atriði í þeim mæli sem eðlilegt getur talist við lok miðnáms:
 - hlustun á meðspilara og virkt samspil
 - frumkvæði í samleik
 - að hann sé móttækilegur fyrir frumkvæði annarra í samleik
- hafi þjálfast reglulega í nótnalestri.
- hafi þjálfast reglulega í óundirbúnum nótnalestri.
- hafi þjálfast reglulega í lestri og spuna út frá öllum bókstafshljómum sem talist geta í almennri notkun.
- hafi þjálfast reglulega í óundirbúnum lestri og spuna út frá öllum algengum bókstafshljómum.
- hafi góða þekkingu á leiðbeinandi orðum og táknum sem koma fyrir á lagblöðum.
- geti lesið og leikið án undirbúnings verkefni sambærileg þeim sem fengist var við í fyrri hluta miðnáms.
- hafi þjálfast reglulega í að leika laglínur utanbókar.
- hafi þjálfast reglulega í að læra hljómaganga utanbókar til notkunar í spuna.
- hafi þjálfast reglulega í að læra laglínur og hljómaganga eftir eyra.

- hafi kynnst tónflutningi nótna og hljóma úr C.
- hafi þjálfast í að læra utan að, líkja eftir og fylgja hljóðrituðum leik þekktra listamanna í völdum spunaköflum.
- hafi kynnst uppritun valinna spunakafla þekktra listamanna.
- hafi kynnst tónsmíðavinnu.
- hafi undirbúið prófverkefni til flutnings á miðprófi samkvæmt þessari námskrá

Nemandi sýni eftirfarandi atriði í þeim mæli sem eðlilegt getur talist við lok miðnáms:

- tilfinningu fyrir túlkun og hendingamótun
- blæbrigði og andstæður
- þekkingu og skilning á stíl
- tilfinningu fyrir samleik
- öruggan og sannfærandi leik
- persónulega tjáningu
- viðeigandi framkomu

Uppsetning miðprófs og vægi prófþátta

Prófþættir á miðprófi eru níu. Nemendur þurfa að fá einkunnina 6,0 á prófinu í heild til þess að standast það. Nemandi undirbýr tvö lög og leggur að auki fram lista með fjórtán lögum og velur prófdómari eitt þeirra til flutnings. Alls eru því undirbúin sextán lög til prófs auk valverkefnis. Miðað er við að a.m.k. helmingur laga sé djasstónlist. Spuni skal koma fram í öðru aðallaginu og a.m.k. fjórum safnlistalögum. Allir prófþættir fyrir utan æfingu, óundirbúinn nótnalestur og valverkefni, ef kostur a eða c er valinn, skulu fluttir utanbókar.

1. Tónstigar og hljómar (15 stig)

Til prófs skal undirbúa eftirfarandi tónstiga og hljóma:

- dúrtónstiga í tóntegundum til og með fjórum formerkjum
- djassmoll í tóntegundum til og með fjórum formerkjum
- hljómhæfan moll í tóntegundum til og með fjórum formerkjum
- allar kirkjutóntegundir í tóntegundum til og með fjórum formerkjum (miðað við móður-dúrtóntegund)
- dúr-pentatónískan tónstiga frá eftirtöldum tónum: C, G, D, A, E, F, Bb, Eb, Ab
- moll-pentatónískan tónstiga og blús-tónstiga frá eftirtöldum tónum: A, E, B, F#, C#, D, G, C, F
- mixólýdískan b9, b13 frá eftirtöldum tónum: E, A, D, G, C, B, F#, C#, Ab
- alla dúr-, moll-, stækkaða og minnkaða þríhljóma
- alla maj7, m7, 7 og m7(b5)

Flutningsmáti og hraði

- Tónsvið: litla Bb til þrístriðkaðs f
- Hljómar frá grunntóni upp á efsta tón og aftur niður
- Tónstigar og hljómar á hraðanum M.M. ♩ = 116, miðað við að leiknar séu áttundapartsnótur
- Jafnt, hiklaust og utanbókar

Í prófinu veldur prófdómari þá tónstiga og hljóma sem leiknir eru.

2. Æfing (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár.

3. Upprit (12 stig)

Flutt með upprunalegri upptöku

4. Verk 1 (12 stig)

Aðallag í samræmi við kröfur greinanámskrár í rytmískri tónlist, flutt með hljómsveit.

5. Verk 2 (12 stig)

Aðallag í samræmi við kröfur greinanámskrár í rytmískri tónlist, flutt með hljómsveit.

6. Verk 4 (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár í rytmískri tónlist

Í þessum þætti skal leggja fram fjórtán laga safnlista sem prófdómari velur úr.

7. Val (10 stig)

Nemandi velji eitt eftirtalinna viðfangsefna:

- a. Syngja frumsamið verk eða eigin útsetningu.
- b. Syngja verk að eigin vali af sambærilegri þyngd og önnur miðprófsverkefni
- c. Syngja verk samkvæmt klassískri námskrá af sambærilegri þyngd og önnur prófverkefni.

8. Lestur af blaði (10 stig)

- a. hefðbundinn nótnalestur (5 stig): smáæfing sambærileg verkefnum sem fengist var við í fyrri hluta miðnáms.
- b. Lestur bókstafshljóma og spuni yfir þá (5 stig)

9. Heildarsvipur (5 stig)

Mat prófdómara á heildarsvip prófs. Getur tekið til ýmissa þátta, en þar á meðal eru tilfinning fyrir túlkun og hendingamótun, blæbrigði og andstæður, þekking og skilningur á stíl, tilfinning fyrir samsöng, öruggur og sannfærandi söngur, persónuleg tjáning og viðeigandi framkoma.